

N. v. p. riad p. a t. v Bratislave
cis. 25448/III. a 1925.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K — f
Hat óra — — 25 K. — f
Három óra — — 13 K. — f
Egyes számok ára 1 korona

TELEFON: 98

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK:

□ centiméterenként — fillér.
Nyilttéri közlemények garmond
soronként — fillér.
Gyakori hirdető- és a velünk
összeköttetésben levő hird. irodák
árengedményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
Minden vasárnap reggel.
Szerkesztésért felelős: A LAP KIADÓJA.

A hirdetőseket, előfizetőseket a reklamá-
ciókat a kiadóhivataltba kérjük utasítani.
A lap kiadója: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A társadalmi és kultúregyesületek kongresszusa elé.

Szeptember 22.-én gyűlnek össze másodszer Szlovénzkó és Ruszinzkó minden városából, vidékéről a társadalmi és kultúregyesületek képviselői, hogy megvitassák azokat a célokat, melyeket a kisebbségi életmód tűz a magyar kultúra hordozója, a művelt magyar középosztály elé s keressék azokat az utakat és eszközöket, melyek a célok elérésére, vagy legalább is megközeleltetésére vezetnek, segítenek.

Az idei kongresszus színhelye Kassa, a magyar kultúra és művelt társasélet ősi fészke, ahonnan nemcsak a szervezett magyar irodalmi élet indult rögzös útjára a „szent Öreg“, Kazinczy Ferenc egészséges elgondolásából, de ahol a művelt emberek társas életéből sok, igen sok kultúrisme és kulturtett sarjadt ki azóta, hogy az irodalom s általában a műveltség emelkedése öntudatosá tette az emberekben a nemzeti érzést.

Az első pillanatban talán nem éppen nagyfontosságúnak látszik, hogy az u. n. középosztály ad találkozózt a kassai kongresszus keretében, az a középosztály, mely az általános balhit szerint túlélté magát, melynek lehet fényes multja, de szegényes a jelene s nincs jövője. Igen, szinte szállóigévé lett már a magyar középosztály pusztulása, mely állítólag feltartóztatatlan s mely, eddig vezető társadalmi rétegnek, — sok rosszindulattól fűtött kijelentés szerint — egy a hivatás, hogy átadja a vezetőserepet a feltörekvő, friss életerejű, új társadalmi osztályok kezébe.

A külső jelek valóban ilyen következtetésekre vezetnek. Az a régi magyar középosztály, mely kicsi, de saját földjébe gyökerezetten, egészséges konzervativizmussal állta a harcot mindennel szemben, ami a nemzet létét fenyegette, melyből a magyar nemzetnek nemcsak dolgozó kulturmunkásai kerültek ki, de nem egy vezéregyénisége is, a független, klasszikus műveltségű, maga lábán megálló s a közszolgálatot csak noble officiumnak tekintő és megbecsülő középosztály nincs többé. De a helyébe lépő „middle classe“, a magyar hivatalnok, kereskedő és iparos osztály s az u. n. szabad pályákon működő intelligencia, ha nem a függetlenségében, de szellemi, er-

kölcsi és jellemerőben méltó utódja volt az előbbinek.

Ez is csak volt jóformán, a kisebbségi életre ítelt magyar nemzetközéppén ezt a középosztályt sustotta a legtöbb és legsúlyosab csapás. A magyar hivatalnokot nagy százalékban kenyerétől tesztották meg, vagy a nemzet szolidaritásában terrorizálták le. A magyar kereskedő és iparos elszegényedett, a szabad pálya alig nevezhető többé annak. De ma még, a háboru mindent elsőprő forgataga után is, az új megszükkült életviszonyok közepette is, sokszor kétségbeesztő helyzetben a magyar kultúra hordozója mégis ez a középosztály. Megható megfigyelni, hogy ahol jót kell tenni, nemes megmozdulást pártfogásba venni, szépért lelkesülni, más javáért áldozatot hozni, ott ez a megfogyott, megtört és megfélemlített középosztály jár legelől. Magától megtagadva az életörömet, semmi elismerést nem várva, sőt, sokszor titokban, letagadva, az elárvult, lenézett, kicsufolt, elparentált középosztály aránytalanul többet áldoz és tesz a közjóért, mint bárki más. Lelki szükség neki a kultúra önzetlen ápolása s bizonylan legfőbb neki lemondani arról, amit boldogult ur-korában megszokott, kevesebbet áldozni, mint amennyit szeretne.

Csodával határos ennek az elszegényedett, megfogyatkozott, függetlenségében korlátok közé szorított középosztálynak áldozatkészsége s akik itt pusztulásról mernek beszélni, azok nem tudják felfogni az evangéliumi szegényasszony garásának példázatos, mely értelmét.

A középosztálynak, melyben ilyen erkölcsi erők lakoznak, egy a hibája s ez az egy hiba mutatja kifelé a belső romlásnak a kését. A sarkalatos nagy hiba, mely valóban veszedelembé sodorhatja a középosztályt: a szervezetlensége. A középosztály minden egyede egyenként áll szemben zárt, kollektív alapon megszervezett más osztályokkal s ha erre a gyöngeségére rá nem ébred s nem szervezi egy-ségbe a kulturerőit, ugy beigazolódik rajta a darabokra osztott nyilvesszőcsomó példája. Nem a gazdasági megszervezéséről akarok itt beszélni, bár ez lenne az anyagi erő alapja, de a kulturális szervezetség szükségéről, mely nélkül a középosztályunk magyar volta és szellemi ereje válik kétségessé.

A tavalyi, Rimaszombatban megtartott kongresszus, melynek ki-mondott célja a Társadalmi Egyesületek Szövetségének megalakítása volt, megállapította azokat a gátló körülményeket, melyek a kisebbségi élet kulturfejlődését akadályozzák. Ezek: a kulturértékek devalválódása, mely az egész világon körtünet, de körtünet is. A középosztályi elszegényedése és megsokasodott gondoljai. A magyarság széttagoltsága földrajzi tekintetben és érzésvilágában. És amit a legelejen kellett volna elmondanom, mert sok minden másnak alapoka: kisebbségi közéletünk tulpolitizáltsága. Az akadályok közt vannak tehát olyanok, melyekért nem lehetünk felelősek, mert ránk szakadtak tudtunkon és akarattunkon kívül, de vannak olyanok is, melyeknek magunk vagyunk az okai, tehát az orvoslás módjai és eszközei a mi kezünkbe vannak letéve. Sőt merem mondani, hogyha a mi hibáinkat kiküszöböljük és jóvátesz-szük, a kívülről jövő veszedelmek ellen is sikeresebben vehetjük föl a harcot.

Az ezidei kongresszus célja nem lehet más, mint a felismert hibák gyógyításának eszközeit megtalálni. Egységes magyar kisebbségi köz-szellem teremtése, ez a kitűzött cél, melynek alapja csak a kulturerőink egyirányu és egységes módszerű felhasználása és egy célba állítása lehet. A kisebbségi sors egyformán súlyosodik vállainkra Husztól Pozsonyig, egyformán nyomasztja az iparos, kereskedő, intellektuelli életét. Testvérek vagyunk a szenvedésben, kell, hogy testvérek legyünk érzés-ben és munkában is.

Ez a szomorú helyzet kulcsa. Ha a kassai kongresszus egy lépéssel előbbre viszi a kitűzött cél felé a csehszlovákiai magyarság érzés- és gondolatvilágát, teljesíti a hivatását, mert életerős mustármagot vet el, mely terebélyes fává nőhet idővel.

A lévai iparosok otthonának felavatásához.

Irta: Koperniczky Kornél.

Léva iparos társadalmának vasárnap emlékezetes ünnepe volt, amidőn a negyven éves mult felé közeledő Iparos Olvasókör épületét felavatták. Ezzel a lévai iparosok megvalósították régi vágyukat: meg van az otthonuk, a nyugodt fészük, melyet kizáróan a sajátjuknak mondhatnak s immár nem kell többé a költözöködsékek kellemetlen terhét viselniök. Egy csa'ad életében is nagyjelentőségű esemény az a nap, amidőn kemény küzde-

lem után végre a feje felett levő tetőt a sajátjának mondhatja. Annál jelentősebb esemény az, amidőn egy közület húzza fel otthonának falait, melynek védelme alatt reményeinek, törekvéseinek eszméit ápolhatja. Itt kapcsolódik azután be ez a közület az általános élet dübörgő dinamikájába, nem lehet tehát közömbös ebből a szempontból a társadalomra, hogy a szóban forgó otthonban milyen eszmék magvát csíráztatják.

Léva városának régi karakterére a számban domináló iparos osztály nyomta reá bélyegét s nagyjában az ő erejének összetevői cirkulálnak még ma is életünk ereiben, közszellemünk színe attól függ, vajjon a cirkuláció folyamata milyen egészséges, azért általános érdek az iparos osztály gazdasági és kulturális felemelkedése, hogy a társadalmi feladatokat megoldhassa a munkára vállalkozó többi városi elemekkel együtt.

Ismétlések elkerülése végett hivatott egyén tollával írott vezércikkünkben foglaltakra utalunk, amelyek feltárják a társadalmi feladatokat, melyek ellátását a feltörekedő iparos osztálynak is kell vállalni jelenlegi élet-körülményeink között, s amint az iparos tanult inaséveiben tudatosan készítik elő a mesterségének pályájára, magának a társadalmi szervezetében egységesen tömörített iparos-osztálynak is tudatosan kell felkészülni szellemi téren is arra a nagyjelentőségű munkára, amely reá a társadalmi pályán várokozik s amely feladatok megoldása nélkül a magyar társadalom színvonala alásüllyed, elsekélyesedik s végül alkotó részeire, jelentéktelen kisbelső csoportokra bomolva, elveszítheti élő és ható erejét, mely átfogó egységes akarat hiányában nem képes többé nemes célkitűzések megoldására.

A háború utáni idők társadalmakat rengető befolyásai után a konszolidáció nyugodtabb atmoszférájában most az egyesületekre vár a társadalom regeneráló és továbbépítő munkája s éppen azért a különböző osztályokat s szakrtegeket tömörített társadalmi egyesületek nem lehetnek a társadalmi élet elszigetelői, hanem inkább arra kell törekedniük, hogy kapcsolók legyenek a láncban, amelynek szemei különböző színekből is állnak ugyan, de annál nagyobb erővel és akaratlathozható egybe az egész magyarságot a magyar társadalmi demokrácia ideális egységébe.

A Lévai Iparos Ölasókör termének falát három férfi képe díszíti. A gondolkozó ember előtt azt szimbolizálják a képek, hogy az igazi értékeset alkotó társadalmi élet csak a különböző osztályok komoly akaratu összemunkálkodásából, kölcsönös támogatásából s ezeknek az osztályoknak egymás felé kisu-gárzó kulturális, szellemi hatásából áll elő. Az egyik kép a tanítóé, aki (Farkas Ákos) megveti a lelki alapot az irodalom a kultúra (Kersék Jánosé s a második kép), értékeinek felismerésére, megbecsülésére és a maga számára való hasznosítására, a harmadik kép már az iparost ábrázolja (Frasch József), aki azon fáradozik, hogy a tanító és a szerkesztő-irodalmárnak nemes eszméit széles körökben általánosítsa az iparosok között, hogy ennek révén osztályának megszerezze azt az általános erőt, amellyel az élet lépcsőin magasabbra léphet.

Léva társadalmi munkájának ezen az alapon legyen erős pillére a lévai iparosok vasárnap felavatott otthona, sugározzon ki magából életet és erőt s öntudattal fogja kezében a társadalmi élet kapcsoló láncszemét s ebből az erőből fakadó öntudattal szolgálja az élet által parancsolóan felvetett magasabb eszméket, melyek a magyar társadalom életét, fentartását és fejlődését célozzák s szervezett erejével is mozdítsa elő ezental is a magyar társadalom értékgyarapodását.

A lévai iparos ölasókör házatavása vasárnap délelőtt díszközgyűléssel kezdődött. Frasc József elnök nyitotta meg a nagy érdeklődésű, ünnepélyes hangulatú gyűlést. Az elnök beszédében a kör 37 évi múltját ismertette, melynek folyamán megemlékezéssel adózott a kör életében nevezetesebb szerepet vívó személyekről, ugyszintén az otthon alapítására vonatkozó kezdő lendületeket ismertette s örömeinek adott kifejezést, hogy a régi tervet ma már az iparos társadalom javára végre sikerült megvalósítani. Beinrohr Dezső mondott ezután lendületes beszédet, amely a kör jövődó terveit, törekvéseit foglalta magában tagjai fizikai és szellemi értékeinek előmozdítása javára. Beinrohr Dezső a kör működési tervénél három felé osztotta s gazdasági, kulturális és társadalmi célok szolgálatát jelölte meg, mint az iparosságra áldást hozó munkát. Dr. Kmoskó Béla a lévai kaszinó nevében őszinte ör-

mének adott kifejezést az iparos kör szép fejlődése fölött a mai emlékezetes emléktünetek alkalmából. Bányó Endre ág. evang. főesperes mondott még üdvözölő szavakat a díszközgyűlésen. Ezután a kör vezetősége szép meglepetésben részesítette Frasc József elnököt, akinek nagy érdemei vannak a kör épületének megszerzése körül. Vida Jónás alelnök üdvözölő szavai után, melyben rámutat Frasc József fardadhatatlan agitálására, leleplezték az arcképet. Frasc József megindult hangon mondott köszönetet s megígért, hogy hasonló lelkesedéssel fogja tovább is szolgálni az iparosság érdekeit, hogy az iparos társadalom elérje azt a pozíciót a társadalomban, amelyre méltó. Indítványra az iparos kör egész vezetőségének fardadhatatlan és lelkes ügybuzgóságáért egyhanguan jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a díszközgyűlés. Este kedves hangulatú házimulatság volt a kör udvarán, ahol a jövedveit kitérő műkedvelők ajzatták. Guba Juci ragyogó szopránja ma is általános hódítást keltett szép szólóival. Kersék János dr. dalai nagy melegséggel száltak ajkáról. Rév József dr. érzésteli, nagyszerűen előadott szavallatával, nemkülönten hegedűjátékával zúgó sikert aratott. Mazur Mihály, akit hosszú idő múlva most láttunk ismét a pódiumon, megértőn kísérte cimbalmon. Egy kis énekes játékban Bucsek Gyula és Gyórvári József kacagató alakítást mutattak be. Rendkívül sikerült zenés móka volt a Néma cigány a bíró előtt c. triász, amelynek Schwarcz Imre alakítása és zenekészsége biztosította az elért nagy hatást. Rendkívül eredeti figura volt benne Gyórvári is, jól ügykedett Mészáros Árpád. A kör házi zenekara felváltva Rév dr. és Schwarcz Imre vezetésével meglepő volt. A konferálásba Beinrohr Dezső ugrott be helyettesül. A késztelenség eredeti friss ötleteket, derűt árasztó mókákat csíholt ki belőle.

— Léva város műszaki bizottsága e hat folyamán már befejezte a Stredóval folytatott tárgyalásait s a megegyezés értelmében már meg is szövegezték a megköteendő szerződést, amely most jóváhagyás végett a város jogügyi, pénzügyi bizottságai elé, majd a tanács, végül a közgyűlés elé fog kerülni.

IVANCICS IVÁN BOSSZUJA.

Írta: KERSÉK LÁSZLÓ.

Ivancics Iván olyan volt, mintha bronzból öntötték volna. Széles, hatalmas vállán, bikanyakon nyugodott bronz feje, melyen legjellegzetesebb volt az orra, melynek remek hajlása arcélinek nemes benyomást adott. Az egész ember nem volt nagy. Közepes természetnél alig volt magasabb, de minden része arányosan megtermett volt. Ruhája alatt minden mozdulatánál megdugadtak az izmok, aki ránézett már az első pillanatban látta, hogy ez az ember egy acérgörgő.

Ivancics Iván miután ezer mérőldet lovagolt jó formán egyfolytában, egy kis pihe-nőre betért a Napsugár nevű kis városkába. Egyenesen a szálloda elé lovagolt s miután a lovát odakötötte a tornác oszlopához, bement a söntésbe.

Bent csak a csapos legény volt, aki az estéről maradt boros poharakat mosta el éppen. Mikor meglátta Ivancics Ivánt, kíváncsian nyújtotta előre nyakát.

Ivancics Iván éppen csak megbökte a kalapját.

— Bort — szólt a csaposnak.

A csapos elejé tett egy pohár tüzes vér-vörös aszút, melyet az egy hajtással kihörpintett. — Jó bor — uge? — érdeklődött a legény.

— Mindegy — felelt Ivancics — tíz éve még a szagát se látam. Ilyenkor minden izlik.

— Talán északraul jött?

— Onnan.

— Hát akkor elhiszem.

És még egy pohár bort tett Ivancics elé.

— Mond csak — kezdte kis idő múlva Ivancics — van-e itt valami bank, hol beváltanak aranyat.

— Van. De ha sok aranypora van, akkor sohse menjen bankba. Ugyanis a 13 utcában lakik Marlow . . .

— Marlow? — csodálkozott Ivancics.

— Talán ismeri?

— Nem. De a neve olyan ismerős.

— No hát ez a Marlow 20 százalékkal

többet ad az aranyért, mint a bank.

— Köszönöm, — szöft Ivancics s miután egy fényes pénzdarabot az asztalra dobott, elindult kifelé s mikor már félig kívül volt az ajtón, a csapos hirtelen utána kiáltott.

— Hé mester, de oszt a feleségére ne-hogy rátekintsen. Marlow nem ismer tréfát.

De Ivancics Iván már csak félfüllel hallotta a figyelmeztetést.

II.

Ivancics csakhamar megtalálta a 13. utcát. Bement egy szatócsüzletbe, hol utbagazították. És így negyedóra múlva már megzörgötte a nagy emeletes ház kapuját, mert az zárva volt. Azonban a kapu a dörömbölésre nem nyílt ki. Sőt az ablakok is mozdulatlanul haligattak. A zöld szalagátekerek magukba rejtették minden életet. De Ivancics nem jött zavarba, hiszen jóformán összejárta már az egész világot s különböző dolgokkal is találkozott. Egy széles mozdulattal átlendítette magát a palánkon s a kaput mely a túlról volt elrekesztve, kinyitotta, hogy a lovát behozhassa rajta, mert esetleg a ló az utcán feltűnést csinálna. És a serifek rendszerint korlátozták ezen a vidéken. Olyan dolgok után is érdeklődnek, amihöz semmi közük. Erőszakot pedig nem szeretet alkalmazni ártatlan emberekkel szemben.

Ivancics egy erős nyomással benyomta a lépcsőházba nyíló ajtót. Miután Marlowot nagyon jól ismerte, csendesen kihuzta revolverét s óvatosan, lábujhegyen haladt a lép-

csőn felfelé. Közben teljesen tisztába jött magával: érezte, hogy kegyetlen lesz, a vele elkövetett gonoszítottat most fogja megbosszolni.

III.

Ivancics Iván zajtalanul benyitott az egyik szobába.

Amint a félhomályban megszokott a szeme, egy mozgó valamit látott a padlón.

Ivancics Iván feléje lépett és bálultában majd ki ejtette markából a revolvert.

Egy ökönyi kis ember, két-három éves fiucska játszadozott bábuokkal és falovakkal.

— Ki vagy te? — kérdezte Ivancics.

— Én a kis Róbert vagyok bácsi. Hát te nem ismered a kis Róbertot?

— Ki az apád?

— Apa rossz ember — válaszolt a kis gyerek — mindég veri anyukát. De én tudom, hogy te nem engeded többet megverni anyukát.

— Hol van az apád?

— Apa elment régen. De anyuka itt van. De nem beszél, hiába szólok hozzá. A másik szobában fekszik.

Ivancics Ivánban rossz sejtelmek kavartak, azért gyorsan besietett a másik szobába.

Az asszony átlőtt homlokával ott feküdt a diványon. Ivancics Iván már látta, hogy halott.

A holtest mellett két levelet talált. Egyik a serifnek volt címezve, míg a másik nagy amulatáru neki, Ivancics Ivánnak szöft.

Azt a levelet, mely neki szólt, olvasatlanul zsebébe dugta.

De a serifnek szöft levélben gyorsan a következőket olvasta.

Drága jó Dick bácsi!

Egy titkot kell felfedeznem ön előtt. Most,

Reflexiók

az érsekújvári diákkongresszusról.

A napilapok ugyan már részletesen beszámoltak az érsekújvári diákkongresszusról, mégis — mint a kongresszus egyik résztvevője érdekesnek tartom e hetilap keretében is megemlékezni az ott végzett munkáról, az akadémikus ifjúság komoly célkitűzéseiről s az egész kisebbségi magyar közvélemény által feszülten várt harmónia megteremtéséről.

Az annyi támadt „sarlósok” ügye egyszébe tisztázódott s bebizonyosodott, hogy a módban, az egységes alapú célok elérésének mikéntjében lehet különbség, de a magyar ifjúság egyetemét áthatja a nemzeti célok és törekvések fontossága. Mindnyájan nemzetünk jobbját, szellemi és anyagi kulturájának megőrzését és gyarapítását, az elintézték kiküszöbölését s a nagy előző sorsálatába eddig nem fogott erők bekapcsolását hirdetik.

Hasznos gyakorlati élelehetőségek új tájait tárták fel a kataszteri rendszer megalkotásával. Fel kell állítani a főiskolai ifjúság kataszterét s ezt egészítse ki azon elhelyezkedési lehetőségek katasztere, ahol a végzett magyar ifjak a magyar kollektivitás keretein belül munkát, elhelyezkedést találnak. Ezzel megkönnyítik azt, hogy az akadémikus ifjak kikerülve az egyetemről, diplomával a kezükben rögtön állást nyerjenek.

A munka szempontjából talán leghasznosabb eredménye a kisebbségi magyar főiskolásoknak a Szemináriumoknak felállítására. E Szemináriumok nagy fontossága abban áll, hogy azok szakosztályain belül az akadémikus ifjúság a szaktanulmányok részletezésén túl a problémák magyar arcúlatát is komoly tanulmány tárgyává teszi. Így pl. a jogi Szemináriumokban a szakkérdéseken kívül főleg a kisebbségpolitikai és kisebbségi helyzet a békeszerződések, a nyelvtörvény, a földreform problémái, az orvosi szemináriumokban a magyarság életében legfőbb pusztító bajok, mint a tüdővész, nemibaj, angolkór, trachoma s más népbetegségek, az anya és gyermekvédelem, az egykeresztes képezik komoly megvitatások tárgyát.

A kongresszus iparkodott tisztázni az apák és fiúk viszonyát. Mi fiatalok reméljük azt, hogy apáink minden buzdításának és

kívánásának teljesebb reménye vagyunk és munkánk egy új magyar horizontú élet hívatott alapja. Múltányos arányú tisztességes emberi megélhetésre törekünk és egy természeti gyökérű modern kultúrát akarunk szolgálni a kisebbségi magyarság keretében. Törekvünk célja, hogy szaktehetségeink ne csak egyéni praxisuk ágait, hanem szaktanulmányaik szociális ágait is műveljék. Pedagógiánk alapvető eleme a falu, a falusi nép megismerése, hogy városi fiatal lelkünkön áttündököljön a falusi agrár élet.

Az egyetemvárosi magyarmenzáknak szövetkezeti alapra való fektetése hathatón hozzájárulna az állandóan túlterhelt magyar társadalomnak legalább részben való tehermentesítéséhez, mert az üzletresznek jegyzett alapítóje kamatai és az önkéntes természetbeni adományok képeznek a menzai segítők anyagi bázisát. A kiküldött bizottság fogja propagálni és a gyakorlati megvalósulás felé segíteni ezen eszmét.

A jövőre való célkitűzésnél a csl, magyar akadémikus ifjúság megakará teremteni a kisebbségi magyarság osztálytalan, harmonikus egységét. Ezen cél elérésében nem helyezkedhetünk a merevség, a tartózkodás álláspontjára, hanem a környező népekkel, történelmi sorsmegoldást keresünk s ezen cél elérésében a szívós jószág, kitartó okosság alkotó szerszámunk.

Géczy Károly

A falu lakáshigiéniájáról.

A tapasztalás bizonyítja, hogy az emberek életmódját, anaak különböző változatait, szociális körülményeit, sőt maguknak az individuumoknak benső lelki világát is a külső és az ő általuk uralt környezetük szemlélteti a legjobban.

Az etika szerint lelki világunk rányomja bélyegét fizikai megnyilvánulásaira és viszont az anyagi adottságunk mintegy befolyásolni látszik bensőnket; érzéseinket, gondolatainkat és hangulatunkat egyaránt. Ezért valahányszor amikor anyagi vagy lelki kényszerhelyzetbe jutunk, az orvoslást mindig két ellentétes irányban keressük. Ez a munka határoként járja át érdeklődéseinknek minden irányát és rávezet bennünket azokra a terekre, ahol az emberi önzés és kicsinyes

bujdosott Alaszka hóborította hegyein, mint egy üldözött vad.

Az asztal terítőivel betakarta az asszony holttestét. Aztán kemény léptekkel átment a másik szobába a gyerekekhez.

A gyerek már várta.

— Mit mondott az anyuka? — érdeklődött . . .

Ivancsics Ivánnak összeszorult a szive, amint a kis árvara rátekintett s azt mondta.

— Anyuka még nagyon fáradt, majd este felkel. Addig csak játsz, csak játsz fiacskám — s kemény tenyerével gyöngéden végig simogatta a gyerek fejét.

— Bácsi ne menjen el — szólt meg a gyermek, amint Ivancsics Iván elakart menni — én a bácsi úgy szeretem, a bácsi nem veri az anyukát.

— Mindjárt vissza jövök, szolt Ivancsics Iván.

IV.

Ivancsics Iván, mint a szőlész kivágatott a kisvárosból az utcákon egy lélek se lézengett. A forráság mindenkit bekorbácsolt a hűvös szobákba. Ivancsics Iván most már egyenesen az Ördög-szoros felé irányította lovát. Ugy érezte, hogy még ma megtörténik a nagy találkozás. És vagy Marlow, vagy ő ott hagyja a fogat az égbé meredő sziklák között.

Két órai szakadatlan lovaglás után elérte a hegyeket. És csakhamar eltűnt az erdő sűrű fá között. Egy yalag ösvényen keresztül a hegyen igyekezett az Ördög-szoroshoz. Ugyanis Ivancsics Iván tudta, hogy Marlow lesben áll a sziklák között s ha egy-egy utas megjelenik lent az országon, azt Marlow lesheylből igen könnyen elintézheti.

Ivancsics Iván a hegygerincről letekintett a szorosba. Ott minden csendes, mozdul-

szertelenség, meg nemtörődömség békiyöl leluhanak önünkről és ahol az objektivitás vezéricsillaga mellett megtalálhatjuk azon bajok orvoslásait, amelyek ma nyomort, szégyenséget és sivár nyavalyát tartkítanak a világba.

A csehszlovák köztársaságot ismerő ember előtt elsősorban falusi lakásainkban a cseh-morvaországi viszonyok mellett háttérbe szoruló általános higiéniaja tűnik fel. Azt szokták mondani, hogy olyan az ember amilyen a környezete. A környezet hiányosságait rengeteg akadályt zudítanak a harmonikus élet kifejlődése elé.

Vegyünk sorra először egy közepes magyar gazdának a házatáját. Az utcára nyíló elsőszoba ablakai előtt igen kedves jelenség a kis virágoskert, amelyet csaknem minden magyar faluban megtalál az ember.

A magyar gazda udvara eléggé rendezett, de sajnos sok helyen találkoznak azzal a hibával, hogy a trágyadomb, az árnyékszék és az ivóvizet szolgáltató kút alig vannak 1—2 lépés távolságra.

Ami a házat illeti, az főleg sárból van építve, mégpedig ilyen sorrendben: elsőszoba, konyha, nappali szoba, kamra, magtár és az istálló. Majdnem mindentűt megtaláljuk a hambitust is. A régi etnográfiai könyvekben sok helyen találunk kitételeket a magyar faj tisztaságszeretetére vonatkozólag. Ez igaz, de csak részben és én úgy gondolom, hogy az elsőszoba tudének látszó hűs levegőjén, a szekrényeken lévő csecsebecséken, a falakon logó díszítéseken, a konyhában pedig a fehér falakra aggatott szines, díszes tányérok, ibrikék inkább a megkimélés fénye látszik, mint a gondos tisztántartás. Vagyis az elsőszobában és a konyhában azért van tisztaság, mert ott csak a legkritikábil esetben fordul meg valaki. Az egész familia a hátsó szobában húzódik meg, amely aránylag elég kicsi szokott lenni. Itt végzik aztán a férfiak a legkülönbözőbb benti munkákat. A szelöltetést nem igen szivelik és éppen azért az ilyen rossz levegőjű kis helyen való tömeges alvás a szervezeteink határozott kárára van. Szintén egészségtelen a nyirkos fűdes padló is, amely ma még általános a falvakban.

Ezen aránylag mértéket ütő helyzet mellett azután sokkal rosszabb a zsellérek lakóhelye, vagy a napszamosok viskója. Itt az előbb említett hibák hatványozva fordul-

latlan volt, csak a kis patak vize csillogott fel a lombok között. És Ivancsics Iván hiába kémlelte végig a vidéket, semmi sem árulta el Marlow jelenlétét. Pedig meg volt győződve arról, hogy Marlow itt bujkál valahol a közelben.

Lovát odakötötte egy fához. Ő pedig elindult felé a szorosba. Az erdő néma volt, nem árulta el Marlow rejtekhelyét.

Már egy órája járt az erdőben Ivancsics Iván, mikor egyszerre lövéseket hallott. Felkapaszkodott gyorsan egy fára, hogy minél nagyobb területet lásson be.

Lent az elhagyott országon egy férfi feküdt a porban, mellette egy másik férfi térdelt, kinek arca fekete kendővel volt letakarva, mint a többi utonállóknak.

Ivancsics Iván meggyőződött arról, hogy az a téréplő férfi nem más, mint Marlow, aki most szolt ki egy áldozatot.

Es szinte gurult feléle a meredek lejtőn, hogy Marlowval leszámoljon.

Marlow éppen az erdőbe hurcolta áldozatát, hogy ott eltemesse, mikor egyszerre szembe vele a fák közül felbukkant egy férfi alakja, akinek fél arca hasonlón el volt takarva, mint neki. Kezében revolver volt. Marlow meghökkenett egy pillanatra, de csakhamar visszanyerte nyugalmát.

— Nem méltó hozzád, — szolt Marlow, — hogy szákmányt úgy akarsz szerezni magadnak, hogy a gesztenyét más kaparja ki számodra.

— Marlow — szolt annak — sok gazságot követél el az erdőben.

— Na és? . . . Csak nem akarsz te nekem erkölcsi prédikációt tartani. Talán te finomabban szoktad elintézni üzleti ügyeidet.

— Marlow, mindennek van határa, a bűnnek is. Eljött a te bűnhődésed Marlow . . .

hogy meghalok, nincs semmi értelme, hogy tovább titkoljak. Az uram nem az a puritán ember, akinek látszik. Sőt sok gonoszság terheli a lelkét Engem is magával rántott. Megszédített. Pedig én Ivancsics Ivánhoz vonzódtam. Aki most is becsületes ember, mert Harry Manglent nem Ivancsics Iván, hanem az én uram lölte le, aki revolverét, a bűnjelét, Ivancsics Iván zsebébe csempészte bosszúból, mert ő is szemét vetett rám. Velem is elhitette ezt. Ivancsics Ivánnak menekülnie kellett, akiről sok rosszat mesélt. Végül is engedtem kérésének és feleségül mentem hozzá. Marlow, az uram azt állította, hogy a Fekete Ördög, aki az ördög szorosban garázdálkodik, aki kirabolja az utasokat, aki meggyilkolja őket, ha ellenállnak, nem más, mint Ivancsics Iván. Én azt is megcáfoltam, állítva azt, hogy a Fekete Ördög nem más, mint Marlow, az uram, aki minden hónapban azért tűnik el egy hétre a városból, hogy üzemeit üzhesse. Ez az állítása, hogy üzleti ügyekben jár a vidéken, nem igaz. Minderről tanuskodik az a sok rablott holmi lent a pincébe, amire én máma jöttem rá. Mert eddig oda nekem nem volt szabad lemenni. Most is véletlenül kerültem oda. Ez a felfedezés annyira szédült idegeimet, hogy nem kívánok tovább élni, azért saját magam véget vetek életemnek. Utolsó kívánságom, hogy kis fiamból becsületes ember legyen.

Üdvözlí Dick bácsit szeretettel szerencsétlen Mary.

Ivancsics Ivánnak ököibe szorult a keze. Izmai úgy összerándultak, oly görösen vonaglottak, hogy szinte fájtak. Minden vágya az volt, hogy szemben álljon Marlowval, hogy leszámoljon életé megrottójával, aki elrabolta tőle életé egyetlen értelmét Maryt, aki gyilkosság vádját kente rá, aki miatt tíz évig

nak elő, itt minden egyszerűbb, szegényebb és a tisztaságra sem adnak olyan sokat. Már az udvar is valamilyen bántó elhagyatottságot árul el, ahol hiába keres az ember valami rendet, a nagy összevisszaságból esetleg csak egy kecske- vagy disznóólat és egy trágyadombot lehet felismerni.

A ház belseje a lehető leghigiénitlanabb. Szinte éri az ember a sűrű sárból gyúrt falakkal gőzölgő környezetét, eszések alkalmával érezni lehet a földes padló kiütődő nedves, penészszagát. A városi ember nyomában önkénytelenül ablakot szeretne nyitni, ami bizony csak keveset segítene a bajon. Magam figyeltem meg eseteket, amikor a kis ablakok beszűrődő világosság a falak aránylagos vatagsága miatt alig ért a szoba közepéig.

Az épületnek illetően való megkonstruálása mellett azután még egymásután találjuk azokat a hibákat, amelyeket általában az illetők kedvezőtlen szociális helyzetének lehet felróni. Ennek kb. három oka van. Először a kis bér, másodsor az idő hiánya (a napszámoknak reggeltől estéig másoknak kell dolgozni), azután a kultúrában való elmaradottság.

Amint már fentebb is megemlítettük, a környezet mindég befolyásolja a lélek fejlődését és életét, amelynek mozgalmasságát azután éppen a higiénikus életmód következtében létrejövő, testi egészség szabja meg. Ez a talaja továbbá a földi boldogságot megalapozó benső harmóniának is, amiért akarva-nemakarva mindenki szinte ösztönösen törekszik. A falu proletárja ezt ma nem érheti el és azért ne csodálkozzunk, ha életében az elégedetlenség tízezer pisálkolnak.

Ezen a helyzeten határozottan javítani kell. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a nyugati országoknak ezirányú szociális megmozdulásait és társadalmi kulturtevékenységeit. Egész Nyugateuropára kiterjedő, fontos jelentőségű ezen a téren a belga Rutten páter munkássága, aki rendlönökének engedelmével pap létere maga is öt hónapig dolgozott egy szénbányában. Jelenleg az ő hatása alatt áll a legtöbb szociális szervezkedés. Németországban és Belgiumban a diákok és iparoslegények szabadidejükben bejárják a környékbeli falvakat, ahol ingyenes kulturmezőelőadásokat tartanak és így szemléltetve tanítják az embereket. A parasztot felvilágo-

sítják. Ezen nagy fontosságú kulturtörekvéseknek impozáns bázisa gyanánt pedig az az organizálás látszik lenni, amely a szakszervezetek megszervezése révén tömegerejével akarja védeni a dolgozókat a kapitalizmus kizsákmányoltsai ellen.

Mindez pedig nem erőszakolt, nem csupán elvi alapokra fektetett misztifikáció, hanem a kor szellemébe ültetett általános és modern emberi ösztönös megmozdulás, amely a gyűlölet kikapcsolásával, az ember szeretet alapjaira fektetve kívánja megváltoztatni az életet.

Mátéfy Antal.

Kozmetikálás a lévai kapuk alatt.

A falu maradiságáról sok szó hangzott el. Szemükre hányják, hogy télen az ablakokat letapszadják, hogy a meleg ki ne menjen, vagy a hideg be ne jöjjön, vagy mit tudom én miért. Meg hogy a trágyadomb a szobájuk ablaka alatt diszlik, a trágyát kifolyik az utcára és így tovább, ki tudná egy iramban elszámolni a sok kifogást, amit a falu népe ellen támasztanak a finnyás városiak. De nekem beszélhetnek már, amit akarnak, én nem engedem a falut így sértegetni. Meg van rá az alapos okom, melyet egyrészt abból merítettem, hogy hosszas tanulmányok után megállapítottam, hogy a falu életében és szokásaiban azért nem történt az utóbbi időben változás, mert a falu azt várta, hogy a város veszi át a falu szokásait továbbra is. Ugyanis a krumpli írás alkalmával komoly studiumokat folytattam a határban a falusi nap-számú lányok háta mögött, amikor mely meghajlással kapáltak ki a rózsaszínű héjú krumplikat a földből. Mint a villamos áram szaladt keresztül agyamon a megállapítás, ni, hiszen a városi nők a mai kurtaruhás divatot a falusiakról kopírozták le. A látvány teljesen meggyőzött róla. A városi nők azután, hogy a divat plágium ne derüljön ki, csupán egymást változtattak meg a ruhákon és ezzel kész! Az illet aranyat ért, de jó az papírpénzre is váltva. De a városi nők itt még nem álltak meg. Elirigyelték a falusi nők bronzos arcszínét, amit kapáláskor meg aratáskor rakott rájuk a napsgudri. Dehogy is mentek ők markot szedni! Kifeküdtek a patak-partra, azt mondták, hogy strandolnak és végül ők is lesültek bronzra, akár a falusiak. De erre azután már megorroltak a falusi lányok. Nem elég, hogy a divatunkat lekopírozták, még az arcunk színét is ellopják! Ez már igazán nem járja! Hogy ismernek akkor rájuk? Mi lesz a különbség? — Hogy mit csináltak erre? Tessék csak behukkantani hetivósárok alkalmával a lévai mellékutók kapui alá. Szép népies viseletben hogy festik arcukat fehérre a falusi lányok. Elhát vagy Yes! használnak-e? nem tudtam megállapítani, mert amikor megláttam őket, megjedtek és gyorsan sztrebbentek. Úgy látszik még kezdők voltak a kapu alatti kozmetikálásban. A szomszéd kapu alatt meg egy öreg asszony ruzsozta az ajkát. O már régi művésze a kapu alatti festészetnek, nem rebent szét, hanem friss ruzsos rózsás szájjával bájos mosolyt vetett felém. Erre meqrjedtem és én rebentem szét...

KARAKÁN.

Külömfélék.

— Az árvaház javára pénteken a moziban két előadás megy Denk János moztulajdonos szíveségéből, melyre felhívjuk a közönség figyelmét. D. u. 1—2—3 koronás belépődíj mellett gyermekelőadás, este pedig rendez előadás során a *Louredsi csoda* c. mélyhatású hatalmas film megy. A közelgő ős alkalmából az előadásból befolyó jövedelem nagyon jó szolgálatot fog tenni az árvaháknak, míg a közönség nem is hoz áldozatot, mert hiszen nemesen szórakozik a pénzéért.

— Mire Ivancsics Iván leért az országot, Marlow már holtan hevert a porban.

V.
Éjjel a csillagok fényesen ragyogtak az égen. És Délfelé az országoton egy lovas haladt, ölében egy gyermekkel.

— Hol van anyuka — kérdezte a férfit.

— Ott — szólt a férfi.

És a ragyogó csillagokra mutatott.

— **Katholikus ünnepély Léván.**
A lateráni szerződés megkötése és a pápai állam újbóli megalakulása alkalmából Léva város katolikus hitközsége f. hó 29.-én a katolikus kör helyiségében manifesztációs ünnepélyt rendez. Az ünnepély d. e. 10 óra-kor ünnepélyes istentisztelettel kezdődik, utána 11 órakor diszkuszgyűlés a kör nagytermében, kiváló egyházi és világi szónokokkal.

— **A lévai kath. kör új termelnek megnyitása.** Amint már jelentettük, a katolikus kör fejlődésének nagyon szép állomáshoz érkezett el. Tágas termei nem voltak már képesek elegendő nagyságu helyet adni a kör estélyein megjelenő közönségnek, amely állandóan fokozódó érdeklődéssel jött ide. A kör vezetősége nagy anyagi áldozattal minden igényt ki akar elégíteni, így régi nagytermét ismét megnagyobbította és még egy nagy termet építtetett a helyiségekhez, számos új mellékkelivel együtt. A kör épületeinek és a nagyarányú kibővítése arra mutat, hogy a kör vezetősége közönségének minden kívánságát száz százalékos mértékben kívánja kielégíteni, amiről e hó 21-én már mindenki személyesen meggyőződést szerezhet. Ugyanis ekkor fogják a nagyszertűben rendezett helyiségeket megnyitni. Ez az ünnepélyes ritka kör aktus előre láthatóan nagyszámú közönséget fog a körben egybejűteni. A közönség kulturális igényeinek kielégítéséről is fokozott gondoskodás történt, mert a mobil szinpad helyett most már állandó, épített szinpada van a körnek, e célra épült férfi és külön női öltözővel. A megnyitás alkalmával Gárdonyi Gézának, a nagy magyar írónak *Ida regénye* című értékes szindarabját fogják a kör műkedvelői bemutatni. Léva társadalmi életének ez az estély bizonyára emlékezetes szép ünnepe lesz s biztató jele annak, hogy a régi szép lévai társasélet itt ma friss reneszánszát éli. A nagy érdeklődés miatt a rendezőség fél kilencre pontos megjelenést kér a helyek biztosítására.

— **A tanügy köréből.** A nagyszombati egyházi hatóság a lévai róm. kath. iskolázék előterjesztésére Heckmann István kántortanítót az elemi népiskola igazgatójává nevezte ki. Továbbá az iskolázék meghívta segédkántortanítótá Tulassay Sándor földinke, volt naszvadi tanítót. Randik Aranka tanítónő kijelölését az egyházi hatóság megerősítette, ezzel állását elfoglalta.

— **Kinevezés.** Az országos hivatali ifj. dr. Túri Nagy János lévai orvost a nyitrai országos kórházhoz alorvossá nevezte ki.

— **Az igazságügy köréből.** Dr. Szikcsák Antal, a lévai járásbírószék vezetője a pozsonyi törvényszékhez rendeltetett be szolgálatra, mulhatatlanul szükséges időtartamra.

— **Eljegyzés.** Rosko József eljegyezte Mihály Lenkét Léván.

— **A Garamvölgyi Magyar Akadémikusok Köre** f. hó 17 kedden d. e. 11 órakor a kath. körben renkvilüi közgyűlést tart. Tekintettel a tárgysorozat fontosságára az egyesület minden tagjának megjelenése kívánatos. Hrdina Lejos s. k. elnök, Mikus László s. k. titkár.

— **Egyházi hír.** Szilcs Arpád s. lelkes aki ez idő szerint az Ipolyasztói gyülekezetben működik, most teite le választásra jogosító lelkesi vizsgáját, a pápai theol. akadémián jó eredménnyel.

— **Kultúrét.** A lévai főiskolások f. hó 22-én este 8 órakor a katolikus kör nagytermében kultúrétet tartanak. Az estély részletes programát lapunk legközelebbi számában közöljük.

— **L. T. E. kerékpárszakosztály** f. hó 28.-án a Lévai Iparos Olvasókör székében műsoros estélyt rendez, melyre a szives érdeklődőket ez uton hívja meg a rendezőség.

— **A lévai Ker. Munkás egyesület** f. hó 29-én (vasárnap) este 8 órakor tartja szokásos évi szüreti mulatságát az egyesület saját helyiségében (Barai utca). A műsort a jövő számban közli a *Vezetőség*.

— **Szűreti mulatság lesz Nagyszallóban** f. hó 22-én az iparos olvasókör rendezésében, melyet mindég az igazi jókedv kísér. Ezt már a meghívó tréfás rigmusa is kifejezi. Kezdeté d. u. 4 órakor.

— **A tildii események** már egy esztendő óta foglalkoztatják egész Dálszlovenszki lakosságot. Most van egy éve annak, hogy a kálmái vasúti átjárónál megtörtént a nagy halálos tragédia a tildii bucusokkal, azt gondoltuk akkor, hogy ez majd fajdasimma figyelemre méltó omen lesz, ámde csalatkoztunk. A tildii vadkörtfát most is hatalmas csoportok keresik föl továbbra is. Sőt a titokzatos körtefa legendája nőttön nő. Ma már nem csodaforrást akarnak fakasztani a fá tövében, hanem az állítólagos több száz éves régi templomot, arany kegyzsereivel együtt kiásni. Ott tárog már a fa alatt a nyolc méternyi mélységű verem, melyből alagszerű vajas meggy oldólvást a távoiból kéki Zobor irányában. Ezt az ásást egy Szentkereszt melletti faluból, Trubinból való asszony, névszerint Rusznyák Anna indította meg, aki saját állítása szerint a körtefa héjából és leveléből főzött teától gyógyult fel halálosnak mondott betegségéből. Rusznyák Anna, aki jelenleg gyalogosan vezet egész tömegeket Garam-szentkeresztől Tildre, azt állítja, hogy gyógyulása idején megjelent neki a szűz Maria, aki elmondotta, hogy mi rejlik ott a föld méhében. Az első ásonyomat is Rusznyák Anna vágta s utána azután a nép folytatta a nagy ásást. Nappal a nehéz aratási munkákkal voltak elfoglalva, éjszaka pedig ástak. A verébélyi hatóság az ásást esetleges szerencsétlenség megakadályozása végett betiltotta, a község pedig a mélységet kerítéssel vétele körül, nehogy valaki bele essen. Beszélnek még arról is, hogy ásás közben felszínre hoztak régi gyertyamaradványokat, ami arra vall a nép feltevése szerint, hogy ott más templomi szerek is lehetnek. A történelem tanúsága szerint bizonyos az, hogy a martalóc törökök, majd Csák Maté fosztogató csapata az esztergomi hercegprímás birtokát tevő Tildet felidulta, kifosztotta; lehet, hogy a nép ekkor a templom értékeiből kegyzsereit a földben elrejtette, anyaguk pedig parafinos, így kézenfekvő az a feltevésünk, hogy a masszába olvadó gyertyavégek a gödör szegélyéről eshettek be mostanában oda, mert amint látható, éppen a gödör szelén égeti a nép a gyertyákat egy fakereiben, amely maga is tízet fogott s egész rakás masszába látható ott most is az összeolvadt gyertyamaradékokból. Egyébként a kis Petrovits Matikának, aki az egész tildii Mária legenda lavináját elindította a múlt évben, már vetélytársa is akadt Vizi Ferenc tildii bogár Pista nevű második elemista fiában, aki pedig azt hangoztatja, hogy ő a kis Jézust látja. Most ő is odajár a vadkörtefához, ahol átszellemült arccal rebegi esténként, hogy a nagy fényességet nem bírják ki a szemei. Felkerestük Berényi Jenő csiffári plebánost, aki kijelentette, hogy az ásásról jelentést tett az egyházi főhatóság nak, melyet arra kért, hogy a nép meggyújtatása és a kérdés végleges likvidálása céljából szakember által vezetett ásást rendeljenek el, akár van ott valami a földben, akár nincs. (Ky)

— **A Királyok Királya** biblikus filmet adják ma nagy tetszés mellett a moziban. Kedden és szerdán fél 9 kor egy bájos Harold Loyd vigjáték megy, melynek a címe: *Gyere te blndös* Csütörtökön *A szerelem ébredése*, dráma. A főszerepben Grete Moscheim. Pénteken két előadás a lévai Árvaház javára, d. u. 4 órakor gyermekelőadás, este 9 órakor, vasárnap fél 6 és fél 9 órakor *Othello*, Szekszipr ismert drámája, filmesítve. A főszerepben Jannings, Lenkfy Ice, Putty Lia.

— **A szocialis biztosi i igazolványok kibővítése.** A népjóléti minisztérium most dolgozik ama kormányrendelet tervezetén, amely szerint a munkásbetegbiztosítók tagjainak igazolványokat kiadni kötelesek. A munkaadó és munkavállaló körök most azzal a kérelem fordulnak a népjóléti

minisztériumhoz, hogy ez oly igazolványok bevezetését rendelje el, amelyek a munkaadó is igazolná a munkabélelés és a munkából való kilépés napját. Az ily igazolványok bevezetése egyértelmű a munkakönyvek alkalmazásának a visszaállításával.

— **Az ipartörvények** sok része még nem nyert a viszonyoknak megfelelő rendezést. Tekintettel a törvény rendkívül terjedelmességére, ez a munka csak lassan halad előre. A törvények és rendeletek gyűjteményének 1929 VII 7. számában a következő új törvényeket hirdették ki. A 96. számú törvény kimondja, hogy az 1899. évi XXV. számú törvény alapján kiadott italmérségi engedélyekre is kiterjesztik az új ipartörvény hatáskörét. A törvény szerint, tehát az un. régi licenctulajdonosoknak 1929. január 1-től nem kell a licenccadót megfizetni. Hatályon kívül helyezi az un. Szóbar fele törvényt is, vagyis ezental a italmérségi engedélyek tulajdonosai, korlátlanul kimérhetnek poharanként is égetett szeszes italokat, amit eddig csak zárt palackokban lehetett kiadni. A 97. számú törvény a házi bormérések ügyét rendezi. E szerint minden termelő jogosult a saját termést borait éventént legfeljebb 5 kimerési időszakban kimérni, de sem ételeket nem szolgáltathatnak, sem pedig játékokat nem engedhetnek meg. A 99. számú törvény a molnár ipar képesítéséről szól. A legfontosabb ipartörvény rendelkezései alá vonja s azt a képesítéshez kötött (kézműiparok) közé sorolja. A molnár ipar elnyeréséhez ezental a szabályszerűen befejezett tanulói s legalább 3 évi segédi gyakorlat felmutatása lesz szükséges. Megszűnik az a helyzet, hogy ezt a fontos közbiztonsági és közegészségügyi iparágat bárki üzhesse, akinek megfelelő tőkéje van, hogy egy már meglévő malom átvegyen vagy akár malmot építsen ott ahol arra szükség egyáltalában nincs. Az eddig szerzett jogokat tiszteletben tartja a törvény s kimondja azt is, hogy malomipar üzésére jogosító igazolványt kaphat az is, aki a törvény életbe lépte előtt legalább 5 évi gyakorlatot felmutathat.

— **Az öregedés az orvosok soha sem fogják tudni kikapcsolni az életből.** Bármennyire furcsán hangzik is, az öregedés lényegével és a halál végökával a tudomány még mindig nincs tisztában. Csak a legutóbbi időben sikerült Bürger és Schlonka kieli tudósoknak hatalmas munkájukban az öregedés lényegét feltárni és kimutatni az élő szubsztan változásait, amelyekből kifolyóan mint szekunder jelenségek a különböző szerveken az öregedés különböző momentumai láthatókká váitak. Felfedezték az öregedés törvényeit, sőt számtalan formulát is fel tudtak állítani, amelyel ezt kifejezik. Mindenek előtt azokat s a szerveket vizsgálták meg, amelyek igen kevés saját anyagcsere végeznek, amelyekben tehát a kémiai fizikális változások hamisítatlan képe látható. Ilyen például a bőr, amelyen az öregedés jelei is hamar meglátszanak, a rugalmasság csökkenésével és más jeleivel. Az ilyen szervek fontos kémiai vizsgálata megmutatta, hogy az öregedés alapváltozása a nedvek csökkenése és a szárazanyagok tulszaporodása az emberi szervezetben. A második fontos aggkori változás a meszlerakódás nagyarányu szaporodása, amely különben egyre gyorsul. A vizsgálatok kimutatták, hogy az elmeszesedés annál gyorsabban történik meg, minél több mesz rakódott le már előzőleg a szervezetben. A két kieli tudós kutatásai alapján lehetetlenek látszik, hogy az öregedést és a halált valaha is ki lehessen az emberi életből kapcsolni, minthogy az emberi testet alkotó anyagok — mindazt kutatásaikkal bebizonyították — ugyanazoknak a változásoknak vannak alávetve, mint az emberi testben helyzet nem foglaló kolloidok és ezekkel a változásokkal jár együtt az öregedés és a halál.

— **Titokzatos gyilkosság történt Ubáron.** Agyonlötök Bokros József szőlőcsozót. Bokros szokása szerint este 10 óra tájban a szőlőhegyen levő hájékában nyugovóra tért. Rövid idő múlva valaki bekopogott az ablakán, mire Bokros ajtót nyitott. A megrénylő ezt a pillanatot használta ki és rálöt. Az esti sötéttségben jó célpont volt a fehér alsóruhában álló szőlőcsozós. A gyilkosságot,

melyet valószínűen bosszúból követtek el, másnap reggel fedezte fel Bokros József csősztársa, akivel megbeszélésük szerint 6 órakor együtt indultak volna kerülésre a hegyen, Bokros József vérbefagyva feküdt az ajtóban, élet ugyan volt benne, de a hozzá intézett kérdésre már nem tudott válaszolni, csak nyöszörgött s mire társa a faluból segítséget hozott volna, kisenvedett. A hatóság boncolás magállapította, hogy a fegyver vágott ecáldarabokkal volt megtöltve, amelyek a szerencsétlen Bokrost hét helyen találták. A halálos lövés a combját érte, ahol a főtőteret vágta el. Bokros Józsefet, aki 57 éves volt, az egész község nagyon sajnálta, mert régi, hű alkalmazója volt a községnek, akit mindenki szeretett. A nyomozás nagy apparátussal indult meg. A községben nagyszámú csendőrség nyomoz, sőt motorbicikli megérkeztek Komáromból a nyomozó osztág emberei is nyomozó kutyával. Lapzártak még nincs eredmény.

— **Letartóztatott javasszony.** A csendőrség letartóztatta Magyar Julianna feisőzsecei javasszonyt, aki 250 K ért tiltott műtétet hajtott végre egy lévai család leányon. A letartóztatás a családany vallomása alapján történt.

— **Strand a pesti Dunaparton és a Kálvii téren.** A pesti Unna korzó alatt a parlament előtt és a Kálvii téren még szeptemberben is vidáman strandolnak a pestiek. Erről az érdekes pesti Lidórl közli képeket a Színházi Élet új száma, amely beszámol a pesti és bécsi premierekről. Ince Sandor népszerű hetilapjának e heti számából kiemeljük a következőt: Pesti uriaszony visszautasított egy fényes hollywoodi szerződést. Rönéc Marana néger író nyilatkozik az európaiakról Kálmán Jenő kritikája: egy pesti sakpart. Kik illenek egymáshoz. Farkas Imre novellája. Miss Európa és Miss Amerika bucsuja. A pesti Feszék club híres bakk partija Hollywoodban, új folytatás Heltai Jenő Életke című regényéből. Nagy autó, di vat, társaság és mozirovat, darab és kóta mellékletek. A Színházi Élet ára drb. ként 7 K. Kapható Nyitrai és Társánál Lván.

— **Ügyvédi hír.** Rév József dr. lévai ügyvéd irodáját a helybeli lutheránus egyház Teleky utcai házába helyezte át.

— **Rendelő athelyezés.** Dr. Heimann Miksa rendelőjét Zódkert utca 15. sz. alól Stefánik, Teleky utca 11. szám alá helyezte és a mai naptól rendelését megkezdte.

— **Valódi férfi angol s-övetek** és kötött áru különlegességek KOHN MIKSA divattáruházában

— **A jelenlegi esős-viharos idők következménye.** Az utolsó zord időjárás úgy a jöszákokban, mint az épületekben nagy károkat okozott. Ez alkalommal azt az érdekes tapasztalatot csinálhattuk, hogy azon tetők maradtak sértetlenül, amelyek *aszbesztcementpalával* voltak befedve. Ezen tapasztalat minden építő félnek érdekében van, hogy épületeknek tetejét aszbesztcementpalával fedesse be. A Vágvölgyi „SYENIT” aszbesztpalagár R. T. Púchón minden nagyobb város és községben a republikánus raktart tart; azonkívül szivesen szolgálnak díjtalanul felvilágosítással és árajánlattal.

+ OPTIKUS. +

Nagy választék szemüvegekben, cvikkerekben, lorgononok látcsövek és fényképezési cikkekben. Szemüvegek javítása díjtalan, receptnélküli a n d ő szemorvosi felülvizsgálat PICK ENDRE DROGERIA LEVICE

— **Singer Giszó okl. tornatanár** mozgásművészeti és testnevelő tornaiskolájában (Levice—Léva, Galamb u. 2. I. em.) augusztus 1-től a Mensendieck és Madzsar Alice legújabb rendezere szerint tanít. Magánoktatás valamint gyermek és felnőtt csoportok. Vidékieknek kedvező beosztás. Tiszviselőknél kedvező előnyárak. Tiszviselő gyermekeknek kedvezmény. A tanfolyamok árai: gyermekek heti 2 órában: 4—12 évig 60 K. 12—17 évig 70 K. Felintöttek 80 K. Jelentkezni lehet 10—12 és 3—5-ig Galamb u. 2.

Építetők figyelmét felhívjuk *Lówin-ger Frigyes* sarkkereskedő hirdetésére.

Őszi divatárút szövetek, bársonyok legnagyobb választékban *Weisz (Widder)* cégnél.

Nagy jótétemény a szenvedő emberiségnek Kunze tanár szabadalmazott nadrághaskötője, mely idomatlan nagy hasnál, gyomorsüllyedésnél, vándorvosonél, nők terhességénél és különösen minden hasoperatio után ádásos hatású Egyedüli lerakati Dál-szlovenkő részére KNAPP DROGERIÁBAN Lovice-Léva.

Kovács Magda okl. mozgásművészeti tanáraő szeptemberben kezdődő tanfolyamára előjegyzéseket elfogad Felnöttek és gyermekek, kezdők és haladók, csoportos és egyenkénti tanítása redukált árak mellett. Esti kurzus hivatalnoknők számára. (Léva, Kalvin u. 7. sz.)

A CIVILIZÁCIÓ és a KULTURA közötti különbségnek a következő érdekes magyarázatát állította össze egy szellemes ember. *Civilizáció: Ha valakit megtökök és azt mondom: ő ezer becsinat!*

Kultúra: Ha egyáltalában senkit meg nem tökök

Civilizáció: Különböző nyelveket beszélni.

Kultúra: Az anyanyelvet tökéletesen birni.

Civilizáció: Művelten beszélni.

Kultúra: Bölcsen hallgatni

Civilizáció: Köhögés és tüszésenés közben kezelt tartani a száj elé

Kultúra: Zsebkendőt használni.

Civilizáció: A feleséget előre engedni.

Kultúra: Ugyanezt otthon is megtenni.

Civilizáció: Orvosi vizsgálat előtt megfürödni

Kultúra: Ugyanezt egyébkor is megcsinálni.

Civilizáció: A legújabb könyveket olvasni.

Kultúra: A klasszikusokat ismerni.

Civilizáció: A házát szeretni

Kultúra: Mások házáját becsülni.

Civilizáció: A gyermekeink jövőjére pénzt gyűjteni.

Kultúra: A gyermekeket jól nevelni.

Civilizáció: Végigrognni a világot

Kultúra: Vándorolni és látni.

Civilizáció: Késői levelválaszt kimenteni.

Kultúra: Azonnal felelni.

Civilizáció: Ajándékozni, hogy azt mások is megtudják.

Kultúra: Elszegényesítettek otthonukban felkeresni.

A madarak vándorútja.

Bár még kánikulaszzerű a szeptember, ám a vándormadarak ösztöne már a vándorút előkészítésére fogja serkenteni. Kedves kis szárnyasaink egyrésze már elment. Iyenkor érdekes elgondolkozni a madarak költözésén.

Régi s még mindig megoldatlan a kérdés, hogyan tájékozódnak a madarak utjukban. Már az őseimber észrevette, hogy a hidegebb tájról téleire melegebb vidékre vándorol sok madárfajta, hogy aztán a melegebb időjárással újra visszatérjen. Később már azt is tudták, hogy merre visz állandó utjuk, sőt azt is megállapították, hogy a madarak legtöbbször ugyanarra a helyre, ugyanahhoz a házhoz tér vissza, amelyet megszokott. Sok alföldi gazda jelöli meg a házán kelvepő golyát valamiféle jel el évről évre viszont-látja házi golyóját.

Ezenyit tudunk. Tudjuk azt is, hogy utjuk ősidők óta mindig ugyanaz. De már azt, hogy miképpen ismerik meg utjukat és hogyan tájékozódnak, azt a tudósok sem tudták megfejteni, onnál kevésbbé, mert amig egyes madárcsaládok csoportostul vándorolnak, amely esetben a probléma egyik csekély hányadát megoldja az a körülmény, hogy egyik generáció a másiktól tanulja meg az utat, addig vannak olyan madarak is amelyek nem csoportostan hanem egymagukban repülnek és mégis ősidők óta mindig ugyanazt ez utat járják a forró és hidegebb vidék között. A legújabb megfigyelések szerint következtetni szabad arra, hogy a ma-

darak állandó utjuk követésére a következő benyomások együttes hatása készletli:

A látószérkük olyan formában jut szerephez, mint ahogy bizonyos dallamra a hangok egymásután való következéséből emlékezünk. A vidékeknek ilyen megszokott egymásutánja és az ezekre való emlékek vezetik részben a madarakat, másrészt pedig a többé kevésbbé állandó jellegű levegőáramlatokra való emlékezés igazítja utba őket. Ez technikailag érthetővé tenné a problémát, ha adataink lennének arra, hogy a madarak emlékezőtehetségének fejlettsége lehetővé teszi ezt Erre nincsen bizonyíték, így hát ez a két tényező egészen elméleti. Sokkal valószínűbb az a föltevés, mert nem szükséges hozzá különösebb fejlettség, hogy a madarak megszokták és ezt a megszokást szülőiktől tanulják, hogy amikor az idő változotakor nagy utjukra kelnek, milyen szögben érje el szemüket a napsugár. Ez az egészen valószínű benyomás megmagyarázza utjuk egyenességét és állandóságát. Természetes azonban, hogy föltevésünkben nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a lehetőséget, hogy a madarakra sok olyan körülmény is lehet hatással, amelyet mi nem is értékelünk. Minden valószínűség szerint nem egyetlen tényező, nem egyetlen befolyás hejítja a madarakat, hanem sok benyomásnak az együttes hatása.

Köszönet nyilvánítás.

Az Árvaházat fenntartó Lévai Nőegylet augusztus hóban

a következő kegyes adományokat kapta:

Eischer József 20 K; Koho Mórné 1 viselt fu öltöny, 2 drb. fűhernemű; Babusik Irén 1 kosár szilva; Rajcsányiné 2 kosár paprika és zöldség, 1 kosár zöldség Vojtás Léva 1 kosár uborka; Hlavács József 1 kosár körte; Csehszlovák tisztikar névjegyzék kölcsön díj 10 K; Bacskák Mária 35 drb. sütemény, 1 kosár körte; Tóth Jónásné Sáró 50 K; Borcsányi Bláné 1 kosár alma, fél kg. cukor; id. Dóka Sándorné 1 kosár uborka; László Jónásné Felsőszecse 1 kosár uborka; Demeter Jánosné I. puttony és 1 kosár uborka; Kostyok Jozsefné 1 kosár körte; Sárhegyi János 1 kosár alma; S. S. Léva 1 kosár paradicsom és 20 K; Kovács János 20 drb. sárga dinnye; Sider István Budapest 20 K; Fízely Leuke 1 kosár paradicsom; Tamás János 1 kosár paradicsom és 2 kosár uborka; N. N. Léva 2 kosár paradicsom; Demeter Jánosné 1 kosár uborka és paradicsom; Puksa Jánosné Zsember 1 kosár alma; Svarala József 1 kosár uborka; Özv. Demeter Istvánné 3 drb. tök, 2 kosár uborka; N. N. Léva 50 kg. paradicsom; ft. Spuller Gyula Garamszőlés 25 kg. fuze, 25 kg. árpa; Novák Jozsefné Solymos 30 K; Brnák József 100 drb. sütemény; Rudnyanszky Oga 2 zsák burgonya; Msllicher Lúács Csuda-pusztá 1 zsák burgonya és 10 K.

Fogadják a nemesszívű adakozók jótékonyágukért az árvák nevében köszönetünket.

Árvay Jozsefné alelnöknő.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1929 szeptember 8-tól — szeptember 15-ig.

Születés.

Gregán Mihály Chrenko Julianna leány Dorotya Ilona, — Németh Dezider Tóth Etel leány Dorotya, — Forgács Stefan Navarka Anna halva szül. fiu, — Solánky József Zaeka Julianna fiu Ferenc, — Dr. Vidlička Jaroslav Boros Erzsébet leány Márta Mária, — Vörös József Bekó Margit fiu Tibor.

Házasság.

Ujváry János r. kath. Kósa Etel ref.

Halálozás.

Gregán Dorotya Ilona 5 napos, — Weinranch Irén 71 éves, — Moravék Mária 27 éves.

Eladó

1300

Báti utca 19./a sz. ház esetleg vendéglőnek is alkalmas. Bővebbet Kopai utca 6.

SPORT.

Rovatvezető: BOROS BÉLA

Komáromi F. C. - LTE bajnokl 2:0 (1:0) bíró: Róth Nyitra. — Hűvös időben, de nagyszámú közönség előtt folyt le az első lévai első osztályu mérkőzés. — Sajnálatos módon LTE csapata nem igazolta a hozzá fűzött reményeket és vereséget szenvedett a Gallé I. Simon III, Róth és Langely helyén tartalékokkal felálló és rutinosabb KFC től. — A mérkőzés első félidejében KFC játszott széltől támogatva és a 8-ik percben Dauscik éles fémagás lövésével megszerzi a vezetést. LTE csatárai néha támadásba lendülnek, de lövéseiket a jól védő Szigety II, teszi ártalmatlanná. A második félidejében határozottan LTE a többet támadó fél, azonban csatárainak a gólképtelensége miatt eredményt elérni nem tud. A 30-ik percben a 16 ról szabadrugás van KFC ellen, amit Hanák át akar emelni a védő falon, ebből tizenegyes lesz, amit ugyanő mellé lö Nemsokára ezután a felpályáról hatalmas lövést küld a kapura, amit Szigety II. a gólvonalon belül fogott, de a bíró kapurugást ítél. A 40-ik percben Barát a felpályáról indulva megpróbál és a helytelenül 16 osron kívülre kifutó kapus mellett elhúzza, a jóformán üres kapuba helyezi a labdát és ezzel a mérkőzés sorsát véglegesen megpecsételi. — KFC csapatában Szigety II. kapus, a hátvédpár, Simon II. balfedezet, továbbá Dauscik tüntek ki. — LTE-nél: Lelley első bemutatkozása nem sikerült úgy, mint azt várták. Fodor, Hanák hátvédpár volt az egyetlen csatár, mely az első perctől az utolsóig küzdött és nem az ő hibájából estek a gólok. Hanák egyébként a mezőny legjobb embere volt. A fedezetorban Bankó volt a legjobb, lelkesen küzdött és jól szerelt. Molnár az első félidejében gyengén, a második félidejében jobban játszott. Ocsiai lassu volt. Tóth mélyen formáján alul játszott. Czellar tul soká tartotta magánál a labdát és lövései nem sikerültek. Feuermannt megzavarta az ellenfél védelme és megbosszulta magát a mindenanron gólt rugni való akarás. Kiss I. időnként megfelelt, legtöbbször azonban nem váltotta be a beléhelyezett bizalmat. Tulágot nagyon fogták és a második félidő végén egy sajnálatos körülményből kifolyólag a bíró kiállította. — A bíró, dacára annak, hogy egy-két hibát elkövetett, ítélezéseiben objektív volt.

Az atlétikai verseny eredményei a következők: 100 m. síkfutás I. Béres (LTE) 11'08, II. Gábris (LTE) 12'6, III. Adler 13. — 1500 m. síkfutás I. Gábris (LTE) 5'21 mp. II. Balszovics (LTE) 5'45, III. Adler, erős ellenszél. — Sulydobás I. Lollok (S K. Bratislava) 11'42, II. Wladika 10'82, III. Budaváry I. (LTE) 10'43 — Diskosvetés I. Lollok 37'20, II. Budaváry I. 32'65, III. Budaváry II. 32'53 — Diskosvetés ifjúsági I. Budaváry III. (LTE) 29'45, II. Runna (LTE) 28'98. — Mészáros I. Wladika 160, II. Gábris (LTE) 155 III. Nemes 140. — Tavóugrás I. Béres (LTE) 5'60, II. Wladika 5'50, III. Lollok 4'74. — Gerelydobás I. Wladika 48'10, II. Budaváry II. 31'40, III. Adler 30'20. — Rudugrás Wladika 2'90. — Gerely ifjúsági I. Dricska (LTE) 35'20, II. Budaváry III. 35'.

LTE úszószakosztályának vízpolócsapata vasárnap Nyitraán játszott az ottani A. C. vel és 2:2 döntetlenül végzett. — Jók voltak: Heimann Alfréd, Steiner és Müller. Az úszószámokban Dr. Gross megnyerte a 100 méteres gyorsaságot, Fégl megnyerte a 30 méteres gyermek versenyt, Quitt második és Stransky harmadik volt a 100 méteres mellúszásban, míg Lovass Sári a női mellúszó versenyben szurast kapott és helyzetlenül végzett. — A stafétát a nyitraiak nyerték a rosszul összeállított lévaiak ellen.

Ma vasárnap a CSAF nyugatszloven-szkiól zsupájában az első osztályban húzdó Slávia csapata jön le Pozsonyból 2—3 Typografa válogatott játékosmal megerősítve, hogy pontban 4 órákor összemenni erejét az LTE új felállításal kísérletező csapatával. — LTE így áll fel: Lelley — Fodor, Hanák, — Mészáros, (Ocsiai), Burtovszky, Kiss II. — Bankó, Czellar, Feuermann, Molnár, Dobupi. Bíró: Müller. — Ezt megelőzőleg d. u. 2 ó. az aranyosmárió Football Club fog játszani

Városi nyilvános munkaközvetítő hivatal a levelei járás területére.

Munkát keresnek:

2 földmunkás, 1 bognár, 2 kárpitos, 1 szíjgyáró, 1 borbélytanonc.

Munkát kapnak

1 cipész helyben, 1 kovács helyben, 1 cipész Nagysálló, 10 szíjgyártó Poromba, 1 női tenisz gazdasági cseléd, 1 cipésztanonc.

LEXIKONT megvételre keresek.
— Cím a kiadóban. —

Ujjonnan épült lakások és üzlethelyiségek kiadók a város legforgalmasabb helyén. — Érdeklődni lehet: Rákóczi utca 3. 1829

Bérbeadó földek. Bővebbet Szepesi u. 23. 1823

Egy vizsgázott ápolónő privát házakba ajánkozik. Érdeklődni lehet: Ujtelep X. utca 23. szám alatt. 1325

Uj ház eladó, Honvéd utca 51. 1324

Mre Jourdan visszatért Parisból Varrodája ideiglenesen Honvéd u. 59. sz. alatt van 1826

Utcai különbejárátú butorozott szoba magányos nőnek vagy egy fiatal embernek e hó 15-ől kiadó. Perc u. 12.

Eladó ház Kollár-utca 19. sz. Érdeklődni ugyanott 1317

Tanulólanynok felvételnek SINGER RÓZSI női kalapüzletébe. 1271

Szülő lakással bérbeadó. Cím a kiadói hivatalban 1254

Iskolai tanévre egy kisleányt vagy fiút tejes ellátásra elfogadok. Kollár u 20

Elhalálozás miatt Léván Szent-háromság tér 2. számú ház, azonnal beköltözhető lakással — eladó. Érdeklődni: WILNROTTER Kosice, címre.

Eladó Kollár utcában 2 ujonnan épült lakóház, állanak 2 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba, kamra. Azonnal beköltözhető. Érdeklődni lehet SLEHER JÁNOS okt. kőm. mesternél, Deák Ferenc-utca 26. sz. 1188

Motorkerékpár oldalkocsival eladó. Cím a kiadóban 1189

Kisváron egy gazdasági épület mellékhelyiségekkel bérbeadó. Bővebbet BARTAL ANDRÁSÉNÁL ugyanott. 1250

Családi ház 3 szoba, konyha, melléképületekkel, kerttel, parkirozott udvarral, Honvéd utca legszebb helyén, kitűnő állapotban o'csön eladó. Felvilágosítást nyújt dr. REV Lévi ügyvéd. 1282

Fordson traktor nagyon jó karban, fel szerelve szíjtárcsa, regulátor, villanylámpa és Oliver ekével családi okok miatt o'csön eladó. Cím TATÁR LAJOS Hontfűzészgyárat. 1291

Eladó Nagykálnán a 160 házzal alatti lakóház, egy szőlő, 1 m. hold rét és szántó. Érdeklődni lehet LÁSZLÓ LAJOS-nál Alsóváradon. 1305

Fel ház eladó, Kálnai utca 20. Érdeklődni lehet Mező u. 31. szám alatt. 1304

2 szoba külön bejárattal, butor nélkül azonnal kiadó magányos ur részére. Bővebbet BERNÁTH irodában. 1303

Egy butorozott szoba 2 fiatal embernek kiadó. Zugó u 26. 1302

Butorozott szoba konyha használattal azonnal kiadó. Kohári utca 45. 1301

Egy ház és háztelek eladó. Érdeklődés 12—3 óráig Csepregi u 8. 1299

Szoba konyhás lakást keresek Lévá bármely részében. Cím a kiadóban. 1319

Nagyobb mennyiségű szőlő eladó. Cím a kiadóban. 1298

Egy jókarban levő zongora eladó. Bém utca 1. 1297

Perfekt mészáros segéd, aki önállóan a tőkéné vág, állást keres, vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 1296

Eladó háztelek és szántóföld is Léván. SZÜCS ISTVÁN Ujtelep 12 utca. 1295

Bérszántást vállalkozó háromvasu ekével. Cím a kiadó bar. 1294

Íróasztalt kézalatt használati kerek-szék megvételre Rókkant egyesület Hurban u'ca 14. 1293

Eladó ház Perc utcában, áll 1 szoba, konyha, előszoba, folyosó és szép gyümölcsös kert. Érdeklődni lehet FELDMANN vendéglobban. 1290

Zugó utca 12. számú ház szabadkézből azonnal eladó. Bővebbet a háznál. 1289

Két agy és két szekrény Köztársaság-tér 7. sz. alatt eladó. Érdeklődni lehet földszint 5. ajtónál. 1287

Villa eladó, esetleg bérbeadó. Cím a kiadóban. 1286

Eladó Ujtelepen 8 ik u'ca 5 számú ház azonnal beköltözéssel Érdeklődni lehet dr. KAIZER ügyvédnél. 1285

Eladó ház. Ujtelep VII. utca 10. sz. alatt épült lakóház (2 szoba, konyha, kamra és előszoba) eladó. Bővebbet Kikái uti téglagyárban. 1284

Eladó Damjanich utca 31 sz ház, mely áll 2 szoba, 2 konyha, kamra, istálló, kocsiszin és egyéb helyiségből. Bővebbet ugyanott. 1820

12 elsőrendű méhcsalád ju'ányos árban eladó. Cím a kiadóban. 1310

„Ratopax“ a méregmentes patkány, egér irtószer már Léván kapható! Vezérképviselőt Slovenskóra és Rusinskóra: SMOGROVICS ÁRPÁD gyógyszer-tára Léva, Fötér. Viszonteladónak eredeti gyári áron

Modern új 2 szoba konyha mellékhelyiségekkel álló lakóház eladó. KACZIÁN ISTVÁN Léva, Honvéd u 60 1316

Külön bejárátú butorozott szoba szept. 15 től kiadó. Ladányi u. 5. 1315

Allandó munkára szabósegédet felvesszük, lehet nő is. VID A. 1314

Állami tanítók melyitek lenne hajlandó az élettársam lenni? 3 Ké bélyeg melléklendő. Jelige „Állami tanítónő.“ 1312

Szépen butorozott 2 ágyas szoba kiadó. Baka u'ca 8. 1309

Szent János hegyen egy kiültetett szőlő eladó. Özv. SEBO FLORISNÉ, Zugó u 16 1308

Fötéren külön bejárátú butorozott szoba előszobával okt. 1 től kiadó. Ugyanott egy antik magas szekrény eladó. Cím a kiadóban. 1307

Külön bejárátú butorozott szoba kiadó. Honvéd utca 19 1306

HIRDETMEYNY.

Árajánlatot kér mintegy 120 m² bádoglemezre, **templomtető befedésére**. Ajánlatok **Reform. Lelk. Hivatalhoz Hontvársányba** küldendők e hó végeig.

IRIS PENSIO

Lőrincskapu u. 17. POZSONY Central Passage.

Elegáns uri otthon.

Modern komfort. Elsőrendű házikonyha. Dr. Institoris Endréné tulajdonosnő személyes vezetése mellett.

Szolid árak

STEINER TESTVÉREK

ÉKSZERÉSZKÉKNÉL

LEVICE, Bal'a céggel szemben.

GYÜMÖLCSFÁKAT

minden fajtaban, legjobb minőségben szállít:

„GLORIA“

falskola és kertészeti üzem

Šarlužky-Kajsa p. Zbehy.

Kivánatra árjegyzék.

Csak helybeli iparossal dolgoztassunk!

Ki támogassa őket, ha mi nem.

Ha tájékozva akar lenni a legmodernebb divatoikkak felől akkor keresse fel

GERTLER FÜLÖP divataru üzletét, LÉVÁN.

Allandó nagy raktár:

Női ruhákban, Blusok, Gyermekek és Bakfis ruhák, Jumperek, kötött kabátok, női és férfi harisnya, valamint ERCO gyártmányú férfi fehérmemű, nyakkendők és nagy raktár férfi PESCHL kalapokban. — Bébé kelengyék minden minőségben.

Szolid és pontos kiszolgálás!

A világ legjobb írógépe.

Kedvező fizetési feltételek.

LERAKAT:

NYITRAI és TÁRSA cégnél
LÉVÁN.

KINO—APOLLO—MOZI

Vasárnap, szept. 15-én délelőtt 11 és délután 3, 6 és 9 órákor

VILÁG SLÁGER!

A királyok királya

Bibliai film 18 felv.

Rendezte: **Cecil B. de Mille**

Főszerepben: **50 világhírű**
filmsztár szerepel.

Kedden, szept. 17-én 1/2 9 órákor

Szerdán szept. 18-án 1/2 9 órákor

Gyere te bűnös.

Vigjáték 7 felvonásban.

Főszerepben: **Harold Loyd.**

Csütörtökön, szept. 19-én 1/2 9 órákor

A szerelem ébredése

Dráma 6 felv.

Főszerepben: **Grete Mosheim.**

Pénteken, szept. 20-án d. u. 4 órákor

az **árvaház javára** — gyermek-
előadás 1, 2. 3 K. belépődíj mellett
és este 1/2 9 órákor

A Lourdesi csoda.

Szombaton, szept. 21-én 1/2 9 órákor

Vasárnap, szept. 22-én 1/2 6 és 1/2 9 óra

OTHELLO

Dráma 7 felv.

Főszerepben: **Jannings, Lenkeffy,**
Ma de Putti, W. Krauss.

SIKLÓSI FALKŐ

a **MONACO-bányából** szekerenként
20 — korona.

Utalványok **LÖWINGER FRIGYES**
sirköskereskedőnél válthatók.

Államilag engedélyezett
új soffőr tanfolyam
kezdődött; folytatólagosan
jelentkezni lehet a
Bars kiadóhivatalában

Tisztelettel

Jancsovits Béla
instruktor.

26 év óta főnnálló

és a n. é. közönség bizalmát mindig kiérdemlő műtermemben a legkényesebb ízlést is kielégíthetem **művészi fényképfelvételeimmel.**

Műtermemben speciális gyermek portré és csoport félvételeken kívül készülnek aquarellek, fényképnagyítások öreg képek után is, valamint minden, e szakmába vágó munkák. Azonkívül megrendelésre külső felvételeket (Interieur, Exterieur) is elvállalok. Villany félvételeket a késő esti órákban is.

A n. é. közönség pártfogását tisztelettel kérem

Nagy Arthur

Léva, Kálvin palota II. em.

LACZKÓNÉ

vegyileg fest, tisztít és mos, jutányos árak mellett

női és férfi ruhákat.

Gallérok 70 f.

Léva, Szegényház sor 1. szám

No ugye komám —

ez aztán a radio!

Ha tökéletes radiót óhajt vásárolni,
ha megbízható szerelést kíván,
forduljon bizalommal

Kern Testvérek áruházához!

Telefunken radiokészülékek

havi részletfizetésre.

A világhírű **TUNGSRAM Standard** radio készülékeknel
az antennát ingyen szereljük!

Olcso 3 lámpás radio't hangszóróval:

Philips, DeKaWe, Luxor, Blaupunkt, Hartley Eumig, Neutrofix,
Arcolette, Zenit, Telekra stb.

nagy választékban kaphatók

Radio Central Kern

az első, legrégebbi elektrotechnikai, műszaki

Alapított 1881. és radio szaküzletben. Telefon sz. 14.

„SYENIT” *Aszbeszt-pala.* *Gyár: Púchov-Kočkovce Szlovenszko.*

Állandó raktár Levice és környéke részére **Szauer Isidor és Mór**, fakereskedő és építkezési vállalat cégnél, **Levice**.
 Állandó raktár Párkány és vidéke részére Dr. **Leindörfer Pál** mérnök, fakereskedés és építkezési vállalat cégnél **Párkány**

A nyitrai

Vajda bútorai legjobbak
látogassa meg!

Ma és minden este
GALBAY ÁRPÁD
hegedűművész

a modern zene mestere
JAZZ ZENEKARÁVAL

a **STRÁNSKY** kávéházban hangversenyez.

Csak rövid ideig

Csak rövid ideig

Kertészeti értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséggel, hogy **LÉVAI KERTÉSZETEM**ben menyasszonyi, koszorúsági csokrok, ünnepélyes alkalmi és sírcsokrok a leg szebb kivitelben, a lehető legjutányosabb árban készülnek. Élő virág és mű virág koszorúk szallaggal, a felirat nyomás díjtalanul, továbbá vágott és cserepes virágok állandóan kaphatók. Előzékeny kiszolgálás biztosítva.

Kérve a n. é. közönség kegyes pártfogását, kiváló tisztelettel

ORBÁN GÉZA műkertész,
Ladányi ut, Ujtelep 3. utca.

Lőpor és Robbantószer

BAROSKA J. LEVICE, mechanikus és puskaműves.

Az összes gyártmány **KERÉKPÁROK!**

Gramfonok és lemezek
nagy választékban.

Csak a varrásnál tudjuk meg a gép minőségét. Ha egy olyan varrógépet óhajt venni, amelyen tökéletesen lehet varrni, himezni, stoppolni, amely zajtalanul megy és tartós minőségű úgy válasszon „PFAFF” varrógépet!

Legjobb minőségű **VADÁSZFÉGVVEREK**

TÖLTÉNYEK
és vadászati cikkek.

Arda 1

SZAKSZERŰ JAVÍTÓ MŰHELYI

Aki még nem vásárolt

HOLZMANN ERNŐ

úri, női és gyermek divatruházában Levice—Léva (Salvátor gyógyszertárral szemben)
győződjön meg meglepő olcsó áraitól.

Nagy választék: férfingek, nyakkendők, kalapok, sapkák, férfi-, női- és gyermek harisnyák, szabó kellékek és mindennemű divatcikkekben.

Zvara Mihály könyvkötészete Levice Bém u. 3.

Nyitrai és Társa könyvnyomdája Levice—Léva